

2018-06-20
N2018/03773/DL

Näringsdepartementet

Statens jordbruksverk

551 82 Jönköping

Uppdrag att föreslå åtgärder för förbättrad inrapportering av djursjukdata

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) att utvärdera hur systemet för inrapportering av läkemedelsbehandlingar och behandlingar av smittsamma sjukdomar hos livsmedelsproducerande djur (djursjukdata) fungerar samt bedöma vilka eventuella brister som finns och lämna förslag till förbättringsåtgärder.

Uppdraget syftar till att få till stånd en fullgod inrapportering av djursjukdata och en fullgod övervakning av antibiotikaanvändning till djur för att stärka svenskt arbete mot antibiotikaresistens. Jordbruksverket ska ge en lägesbild över hur djursjukdatasystemet fungerar samt lämna förslag till förbättringar. I det ingår att kartlägga och beskriva nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med de eventuella brister och hinder som finns för att uppnå en ändamålsenlig inrapportering av djursjukdata samt göra en bedömning av vad som krävs för att rapporteringen ska kunna anpassas till framtida behov. Jordbruksverket ska också undersöka vilka eventuella sanktionsmöjligheter som bör finnas för att säkerställa en god efterlevnad av eventuella skyldigheter att rapportera in data. Jordbruksverket ska även bedöma vilka möjligheter som finns för att inkludera övervakning av antibiotikaanvändning till sällskapsdjur i djursjukdatasystemet.

Jordbruksverket ska överväga behovet av eventuella föreskriftsändringar eller andra åtgärder för att förbättra inrapporteringen av djursjukdata. Om Jordbruksverket bedömer att det krävs lag- eller förordningsändringar ska sådana förslag lämnas. Om författningsförslag lämnas, ska också kostnader och andra konsekvenser av föreslagen analyseras.

Jordbruksverket ska vid genomförandet av uppdraget samråda med berörda myndigheter och övriga relevanta aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 augusti 2019.

Bakgrund

Enligt föreskrifter meddelade av Jordbruksverket är behandlande veterinärer skyldiga att rapportera in läkemedelsbehandlingar av livsmedelsproducerande djur samt antibiotikabehandlingar för systemiskt bruk till häst (7 kap. 11 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd [SJVFS 2013:41] om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård).

Rapporteringen till djursjukdataregistret har dock varit ofullständig, vilket bl.a. påtalats av Riksdagens revisorer i en rapport från 2002. Rapporten resulterade i ett tillkännagivande från riksdagen om att regeringen skulle tillsätta en oberoende utredning som skulle redovisa bl.a. hur omfattande bristerna var, orsakerna till detta och eventuella konsekvenser för registrets användbarhet.

Regeringen tillsatte år 2004 en utredning, Djursjukdatautredningen (dir. 2004:82) som i sitt betänkande (SOU 2005:74) konstaterade att det förelåg brister bl.a. i inrapporteringsgraden samt i kvaliteten på den inrapporterade datan. Bristerna uppgavs påverka systemets användbarhet negativt. Sedan ovan nämnda betänkande har Jordbruksverket vidtagit åtgärder i flera steg för att förbättra djursjukdatasystemet. Flera åtgärder rapporterades till regeringen i mars 2012 och förändringarna bedömdes vara i enlighet med de förslag som lades fram av Djursjukdatautredningen. Utredningen resulterade vidare i ett regeringsuppdrag till Jordbruksverket i december 2012 (dnr L2005/2131) om att ytterligare stimulera inrapporteringen av djursjukdata.

Därefter har regeringen den 21 april 2016 beslutat om en svensk strategi för arbetet mot antibiotikaresistens (dnr S2016/02971/FS), som synliggör områden och insatser för ett effektivt arbete mot resistens. Flera av strategins mål relaterar till vikten av en fungerande övervakning av antibiotikaanvändningen till djur, i syfte att kunna identifiera åtgärder för att minska uppkomsten av antibiotikaresistens hos såväl djur som människor.

Regeringen har också i proposition 2016/17:104 En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet lyft fram vikten av svenska mervärden som ett medel för ökad konkurrenskraft på den internationella marknaden.

Även inom Europeiska unionen pågår en rad aktiviteter kring frågan om antibiotikaresistens. Europeiska kommissionen presenterade i september 2014 ett förslag till förordning om veterinärmedicinska läkemedel. Förslaget innehåller ett antal åtgärder ämnade att komma tillrätta med den ökande antibiotikaresistensen i enlighet med en handlingsplan från kommissionen (KOM 2011/748). Det föreslås bl.a. att ett system för rapportering av veterinär antibiotikaanvändning ska tas fram.

Skälen för regeringens beslut

Antibiotikaresistens är ett internationellt problem med konsekvenser för både människors och djurs hälsa, den globala livsmedelsförsörjningen samt en hållbar utveckling. I Sverige har vi en gynnsam situation med EU:s lägsta användning av antibiotika till djur och en begränsad resistensproblematik. Ett av skälen till detta är att Sverige sedan lång tid tillbaka bedriver ett långsiktigt och strukturerat arbete mot antibiotikaresistens. Sverige ses av många som ett föregångsland i frågan med mycket erfarenhet och stor kompetens. På senare tid har dock andra länder kommit längre vad gäller övervakning av antibiotikaanvändning till djur.

Regeringen ser ett särskilt värde av djursjukdatasystemet i övervakningen av antibiotikaanvändning i syfte att minska utvecklingen och spridningen av antibiotikaresistens. Informationen i registret kan bland annat användas för framtagande av statistik, utvärdering av djurhälsofrämjande åtgärder och för att identifiera behovet av riktade insatser mot antibiotikaresistens.

Tillförlitlig statistik om en låg användning av antibiotika till djur i Sverige ger också en möjlighet till stärkt konkurrenskraft för svensk djurproduktion genom att näringen tydligare kan kommunicera viktiga svenska mervärden. De insamlade uppgifterna kan även användas för smittspårning, konstaterande av frihet från sjukdom, som underlag vid utveckling och uppföljning av nya regler samt för framtagande av officiell statistik.

Om information om antibiotikaanvändning kan kopplas till veterinär, region, besättning, diagnos, djurslag och djurkategori byggs dessutom en värdefull

grund för att utföra riskvärderingar, följa långsiktiga trender samt identifiera och följa upp riktade insatser.

För att djursjukdatasystemet ska vara tillförlitligt krävs dock en fullgod inrapportering från landets veterinärer av läkemedelsbehandlingar och behandlingar av smittsamma sjukdomar. Med utgångspunkt i de aktiviteter som pågår inom Europeiska unionen gällande antibiotikaresistens och djurhälsa bedömer regeringen vidare att krav kan komma att ställas på medlemsstaterna om att upprätta ytterligare övervakningssystem än de som idag finns på frivillig basis. I det sammanhanget bedöms ett väl fungerande djursjukdataregister kunna vara ett mycket användbart verktyg. Jordbruksverket bör därför få i uppdrag att utvärdera dagens djursjukdatasystem och föreslå åtgärder för att förbättra inrapporteringen av djursjukdata.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Pernilla Ivarsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EU
Utrikesdepartementet/HI och FN
Socialdepartementet/FS och EIS
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/F
Miljö- och energidepartementet/KE
Näringsdepartementet/EUI, JM, RS och SUN
Statens veterinärmedicinska anstalt